

Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros Decretalium, Tomus ...

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 3. An Uxor propter adulterium viri, secuto divortio, lucretur donationem
propter nuptias?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

§. 2.

An Uxor adultera, facto divortio, amittat bona parapherna?

1599. Affirmativam sequitur Gloss. in c. Plerumq. V. *dotalitium. de donat. inter virum & uxorem*; Julius Clarus lib. 5. *sentent. §. adulterium. num. 15.* dicens: esse communem sententiam; & alii; sed rectius, & probabilius negatur. Ratio illorum est ex cit. c. Plerumq., ubi expressè dicitur, quòd adultera, vel spontè, metu pœnæ ob admittam fornicationem, vel per sententiam separata à viro, nec reconciliata, non possit repetere dotem, vel *dotalitium*, ubi per hoc intelligi volunt *parapherna*. Verùm, *dotalitium* non significat bona parapherna, sed donationem ad nuptias; ac, ut notat Sanchez l. 6. hic D. 1. num. 1. idem est, ac *sponsalitia largitas*, quæ fit à Sponso Sponsæ ob spem futuri matrimonii; ergo ex eo textu non probatur, adulteram facto divortio perdere bona parapherna; cum hæc non nisi valde impropiè veniant sub nomine *dotalitii*, & in pœnis verba strictè accipienda sint. Cæterùm magis placet expositio, quæ per *dotalitium* intelligit donationem, non ad, sed propter nuptias, de qua n. seq. ut etiam inlinuat ibidem Sanchez cit. & sequitur Engl in *Coll. Juris Can. lib. 4. Tit. 20. num. 15.* hinc rectius omnino dicitur, Uxorem, securo divortio, causâ adulterii, præter dotem non amittere bona sua parapherna, nec sponsalitiæ largitatem, ut dicemus infra; sed donationem propter nuptias, eo cap. *dotalitii* nomine significatam; de quo loquitur c. *plerumq.*

§. 3.

An Uxor propter adulterium viri, securo divortio, lucretur donationem propter nuptias?

1600. Per donationem propter nuptias hic cum Haunoldo tom. 1. tr. 4. num. 346. intelligimus contra dotem in assurationem dotis; & videtur esse id, quod Pragmatici vocant *doarium*, seu pars bonorum mariti, ex consuetudine, vel conventio-

ne mulieri assignata, ut eam pro dote habeat obligatam, & post mortem mariti eam lucretur quoad proprietatem, vel usumfructum. Advertendum autem, naturale dominium contra dotis manere penes maritum; sicut diximus, *naturales* dominium dotis manere penes Uxorem, si viro eam non dedit ad emptionem; civile autem (ita, ut illi rei vindicatio competat) probabilius penes Uxorem, ut colligitur ex *Novella. 61. ut immobilia ante nuptialis donationis*; ubi cavetur, ut *immobilia ante nuptialis donationis, nec hypotheca dentur, nec omnino alienentur à viro, ne quidem consentiente Uxore, nisi postea fieri possit Uxori satisfactio.* Causa redditur, ne illi exinde fiat omnibus modis inadibilis vindicatio, aut difficultas. Etsi autem verum sit, quòd Uxor, ratione dotis, habeat tacitam hypothecam in bonis mariti, vi cujus præferatur reliquis mariti creditoribus, licet anterioris sit temporis privilegio vallati. L. 12. §. 1. C. qui potiores in pignor. licet habeant hypothecam etiam expressam (nam creditor, cujus pecunia res empta, vel reparata est, præcedit alios creditores, habentes hypothecam expressam, ex L. 5. ff. qui potiores; & L. 7. C. eod.) Uxor tamen vitæ hypothecæ, ratione suæ dotis, præcedit creditorem, cujus pecunia res empta, vel reparata est, ut expressè dicitur in *Novell. 97. c. 3.* ubi Imperator ad hanc quæstionem respondens ait: *plurimum super his cogitantes, non invenimus, mulierem justè existentem, cedere alicui tali privilegio*; ergo mulier vitæ hypothecæ, ratione dotis, præcedit alios Creditores etiam habentes hypothecam expressam. Nam si vinco vincentem te, multò magis te vincere debeo pat. L. 14. §. 3. ff. de divers. & temporal. præscript.

At licet verum sit, quòd Uxor, vitæ hypothecæ, ratione dotis, præferatur omnibus Creditoribus mariti, etiam anterioris temporis privilegio vallatis, ac etiam expressam hypothecam habentibus; id tamen fallit in tribus casibus. Primus secundum aliquos est in expensis funeralibus. Nam causa funeris præferatur causæ dotis

ne contra omnem humanitatem cadavera insepulta jaceant. *L. 45. ff. de Religiosis, & sumpt. fun.* Secundus, si *Primipilus* (seu Centurio, & annonæ inter milites distribuendæ Præfectus) qui ratione numeris sui obligatur Fisco, conveniatur ratione malæ administrationis. Nam in hoc casu Fiscus præcedit causam dotis; quia non tantum res Primipili, sed etiam dos Uxoris ex primipilari administratione obligantur tacite Fisco per *L. 4. C. in quibus causis pignus tacite contrahatur*. Tertius est, quando cum Noverca concurrunt liberi prioris matrimonii in exactio-
ne dotis. Nam præferuntur Novercæ habenti pariter hypothecam tacitam, ratione dotis, in bonis mariti. *L. 12. C. qui potiores. §. 1. Vers. Exceptis*. Unde, quando *L. unic. C. de privilegio dotis*, dicitur, privilegium dotis, quo mulieres utuntur in actione de dote, ad heredem non transire, intelligitur de extraneo; non autem, de descendenti-
bus, ut clarum fit ex *cit. L. 12. junct. Gloss.*

hypothecam expressam esse ab homine; non autem à lege; his præmissis:

Resp. ad quaestionem initio propositam, quod Uxor omnino, propter viri adulterium, non tantum recuperet dotem, sed etiam lucretur donationem propter nuptias, ut habetur *L. consensu. §. Si qua igitur*; & *§. Si verè causam. C. de Repudiis. Authent. Ut liceat mariti. §. quia plurimas*. Hoc tamen intellige, ut, si Uxor, & maritus habent liberos ex eodem, vel alio matrimonio, nec maritus lucretur dotem, nec Uxor donationem propter nuptias; sed ista reserventur liberis adulteræ post mortem Uxoris; viro, dum vivit, habente usumfructum, spectato jure communi, ut bene probat *Bart. lib. 2. p. 1. num. 62. ff. Solutio matrimonii*.

§. 4.

An, lite divortii pendente, teneatur vir Uxori præstare alimenta?

Resp. Secundum aliquos virum teneri alimenta præstare Uxori adulteræ, etiam factâ thori separatione, quia non desinit esse Uxor; sic *Jul. Clar. lib. 5. §. adulterium. Vers. factò autem*; secundum alios, si vir rejecit eam propter adulterium non notorium; sic *Rosella. V. divortium. num. 11. Tabiena. q. 11. num. 12. & alii*; secus, si propter notorium: ita *Surdus de aliment. t. 1. q. 118. num. 5. & t. 7. à q. 16*. Cæterum, in foro externo, ante sententiam, de mulieris adulterio, sicut non permittitur ei vir negare conjugale obsequium, sic nec negare alimenta, & expensas litis. Quia, licet innocens propter adulterium alterius possit nocentem privare omni jure maritali, factò divortio per sententiam, cum tamen ea privatio sit poena, & hæc petat sententiam, saltem declaratoriam criminis in foro externo, ut docet communis cum *Sanchez. l. 10. D. 8. num. 13*. non poterit ei, pendente lite, necessaria justè negare.

Nec obstat, quod Uxor non possit repetere dotem, si spontè recessit à viro, metu poenæ ob fornicationem à se commissam; vel vir, ubi notorium est adulterium, possit eam, propria autoritate, expellere. Nam ex hoc non sequitur, Ece 2 virum,

1602. Nec etiam obstat, quod privilegia personalia non transcant ad heredes, etiam liberos. Nam hoc intelligitur de his, quæ personæ conceduntur ratione sui præcisè; non, quæ intuitu liberorum; Quia, licet beneficium competentia simpliciter negetur heredibus. *L. 12. ff. Solutio*; intelligitur tamen solum de extraneis, non autem de liberis, seu descendenti-
bus, ut colligitur *L. 18. ibid. & Gloss. in cit. L. 12. V. Hæredi. quod exponit, de hærede extraneo; non, suo*.

1603. Ex his colliges, quando *L. 79. C. de Jure dotium* dicitur, mulierem propter tacitam hypothecam ratione dotis, ita possere (mariti) vindicare, vel à creditoribus posterioribus, vel ab aliis, qui non potiora jura, legibus, habere noscuntur, per habentes potiora jura non intelligi habentes hypothecam expressam; sed, causam Primipili, cum reliquis duobus casibus *num. 1601*. Et ratio est, quia hypotheca legalis, per multos, est tantum tacita; ergo si mulier postponi deberet habentibus legalem hypothecam, postponi deberet etiam habentibus hypothecam tacitam, quod non admittitur; præterquam quod ex contrariis aliqui sentiant,